

ERCAN KESAL • Velhasıl

İletişim Yayınları 2831 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 491
ISBN-13: 978-975-05-2749-4
© 2019 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2019, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora
YAYINA HAZIRLAYAN Doruk Leloğlu
KAPAK Suat Aysu
KAPAK FOTOĞRAFI Ali İhsan Elmas
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası • SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 40387
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ERCAN KESAL

Velhasıl

ERCAN KESAL 1959 Avanos/Nevşehir doğumlu. 1984 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Uzun yıllar Ankara, Keskin, Bala ve köylerinde sağlık ocağı hekimliği yaptı. Serbest hekimliğe başladığı yıllarda uygulamalı psikoloji ve sosyal antropoloji eğitimleri aldı. İlk şiir ve yazıları, tıp fakültesi öğrencisiyken, İzmir'de çıkan *Dönem* dergisinde yayımlandı. Mecburi hizmet yıllarında *Son Reçete* dergisinde söyleşiler yaptı, yazılar yazdı. 1990 yılından sonra geldiği İstanbul'da, Era Yayınları'nın kurucularından oldu. *Şizofrenji*'de yazdı. *Radikal* ve *BirGün* gazetelerinde hikâyeleri ve denemeleri yayımlandı. Senaryolar yazdı. *Uzak* filmindeki rolüyle başlayan sinema serüveni daha sonra birçok filmde oyuncu ve senarist olarak devam etti. İletişim Yayınları'ndan 2013'te *Peri Gazozu*, 2015'te *Nasipse Adayız*, 2016'da *Cin Aynası* ve 2017'de *Bozkırda Bir Gece Yarısı* (Behnan Shabbir'in çizgiyle) adlı kitapları yayımlandı. Söyleşileri 2017'de "Aslında..." adıyla kitaplaştı. Nuri Bilge Ceylan'ın *Bir Zamanlar Anadolu*'da filminin hikâyesini anlatan *Evvel Zaman*'ın yeni basımı da 2018'de İletişim'den çıktı. 2018'de yine İletişim'den çıkan *Kendi Işığında Yanan Adam* kitabında, Metin Erksan'a dair hatıra ve izlenimlerini anlattı. 2017'de Ayrıntı Yayınları tarafından yayımlanmış *Zamanın İzinde* isimli bir kitabı da vardır (Enis Rıza'yla birlikte). Yönetmenliğini yaptığı "Fındıktan Sonra" belgeseli ve "Nasipse Adayız" isimli bir sinema filmi vardır.

İÇİNDEKİLER

EDEBİYAT, SİNEMA, YAZMAK

501 Numaralı Oda	9
Ankara Rüzgârı	15
Ben Burada Çok Ağladım Abi!	21
Benim Kemal Tahir'im	27
Kelimeler Ne İşe Yarar?	33
Felaket Günlerinde Edebiyat	39
İnsan Kalacağız Biz!	43
Edebiyat, Senaryo ve Yazmak Üzerine...	49
Prensın Ölümü	55
Tanpınar ve Kieslowski	61
Andrey Tarkovski ile Geç Kalmış Bir Röportaj	67
“Motor” Demesini Biliyor musun?	79
Sinema ve Bellek	85
Sinemada Senaryo	91

YAŞAYIP GİDERKEN

Bahar Karşılması	97
Başın Öne Eğilmesin	105
Benim Neyim Var?	111
Bozkırda Futbol Hikâyeleri	117
Buz Üstünde Yürür Gibi	127
Çok Kaynamış Sular Gibiyiz	133
Çünkü Çok İstiyoruz!	139
Hatırladıklarım	145
Kan Aktıkça Biraz Sızlıyor	151
Uyku Ölümmüş Meğer	157
MEKTUP - Hiç Derdim Değilsin	165
MEKTUP - Kaybettiğimiz Bir Abiye Gecikmiş Bir Mektup	169
MEKTUP - Çok mu Zordu?	175

EDEBİYAT, SİNEMA, YAZMAK

501 Numaralı Oda

Ahmet Erhan'a...

501 numaralı oda. Bizim hastanenin en şık odası. Torpilli yani. Çoğunlukla benim ya da hekim arkadaşlarımla yakınlarının hastalandıklarında konuk edildikleri oda.

1997 yılında gelmişim Okmeydanı'na. İçinde düğün salonu, kamyon tamirhanesi, et lokantası, kıraathane, oto galerisi, muhasebe bürosu ve hafriyatçı olan altı katlı bir binaydı ve benim hayalimde çoktan "hastane" olmaya başlamıştı. Binanın sahibi Erzincanlı Hasan Amca'yla haftalar süren konuşmaların nihayetinde, "mutlu son"a yaklaştığımızı hissetmişim. Hasan Amca son buluşmamızda, "Tamam Doktor Bey, ben anlamaya menfi bakıyorum," deyince, bir süre korkuyla bakakalmışım adama. Ama, şimşek hızıyla, onun "menfi"yle "müspet"i karıştırdığını fark ederek, "Tamam Hasan Amca, ben de menfi düşünüyorum! O zaman hayırlı olsun," diyerek binanın anahtarına kavuşmuşum.

Hastaneyi kurarken, başımdan envai işler geçti: Tepemde hiç durmadan sallanan bürokrasi kılıcı, bitmeyen banka kre-

dileri, ne zaman batacağımı bekleyen meslektaşlarım, akılsız dostlarım, kalbinden kötölüğü silememiş budalalar vs...

Ağzımda kaşıkla yemek masasında uyuduğum gecelerin sonunda ve galiba sadece anamın hayır dualarıyla, onun “Çok istersen olur kuzum,” düsturuyla hastaneyi ortaya çıkarabildim.

Aslında baştaki soruyu sormanın tam sırası: Ben bu hastaneyi niye kurmuştum? Makinelerin sahibi olacaktım öncelikle. Patron olacaktım bir nevi. Ama, farklı bir patron!

“Bakın; hastanecilik, üstelik özel hastanecilik başka türlü de yapılabilir,” diyebilmek içindi tüm çektiklerim. En sevdiklerimin son yolculuklarından önce uğradıkları zorunlu bir istasyon olacağını ise hiç aklıma getirmemiştim. 501 numaralı oda. Babamın, Metin Erksan’ın, Tuncer Necmiođlu’nun, doktor arkadaşım Aydın’ın ve son olarak da Erhan’ın yattığı oda. Ahmet Erhan’ın yani...

Resim aynı. Acilin önünde yaptığım mutat cenaze konuşması ve oradan cenaze aracıyla gönderilen cenazelerimiz.

Kendime soruyorum, “Ben bu hastaneyi; dostlarımla, sevdiklerimle, yakınlarımla, son günlerinde temiz ve soğuk çarşafların arkasından hüznölü bakışmalar ve sessiz ağıtlar yaşayayım diye mi kurdum?”

Ne büyük bahtsızlık ve ne çaresiz bir hayal kırıklığı...

Ankara

Yıl 1976... Üniversiteyi kazanmıştım ve taşradan Başkent'e gidiyordum. Ankara'ya yani... Hayatımda hep soluk ama yakıcı fotoğraflarla yer alan kente.

Nevşehir Lisesi'nden mezun olup Siyasal'ı kazandığım sene, abimin, Anadol kamyonetin arkasına koyup getirdiği üç beş eşyayla birlikte, İç Cebeci'de somyamın bile zor sığıdığı küçük bir daireye yerleşmişim. İlk gece hiç uyumadan, odamın penceresinden korku ve şaşkınlık içinde, karanlık ve sisli bir Ankara'ya baktığımı hatırlıyorum. Ertesi gün yaptığım ilk iş ise Zafer Çarşısı'na giderek, kulağımda Che Guevara marşlarıyla kitapçıları dolaşmak olmuştu. Büyülenmiş gibi ve büyük bir hayranlıkla. Ankara benim resimle, müzikle, kitapla ve en önemlisi politikayla gerçek manada tanışıp etkilendiğim ilk şehirdir.

Aradan yıllar geçti. Kavga ve koşturmayla geçen, toz duman içinde bir on yıl. Sonra, 1984'te bir doktor olarak döndüm Ankara'ya. Şehre geldiğim ilk gün yaptığım iş, yine Zafer Çarşısı'na gitmek oldu. Ama bu sefer genç bir şairle tanışmaktı derdim; *Akdeniz Lirikleri* ve *Alacakaranlıktaki Ülke* kitaplarının şairi Ahmet Erhan'la.

Onu ilk gördüğüm andan aklımda kalan fotoğraf, çarşı içindeki bir sahafın önüne oturmuş, sessizce kitap okuyan, güzel yüzlü bir delikanlı. Ahmet Erhan. Ahbaplarının bildiği haliyle bizim "Erhan" yani. Yavaş yavaş, sessizce konuşmuş, sohbet etmiştik. İlk görüşte de ısınmıştık birbirimize.

Sonra... Sonrası binlerce hikâye, anı ve fotoğraf işte. Şiir, türkü, içki, müzik, dostluk, keder, coşku... Sümer Sokak bu-

luşmaları. Sohbetler, sonsuza kadar sürecek zannedilen arkadaşlıklar. Behçet, Akif, Adnan, Murat, Oktay, Ahmet Telli, Tolga... Oğlu Deniz'in doğumu. Sivas. Behçet'i kaybedişimiz. Azer'in ölümü.

İstanbul

1990 yılına kadar Ankara'da kaldım. Sonra da İstanbul...

Erhan, İstanbul'a da geldi sonra. Kaldı ve yerleşti üstelik. Ama akli hep Ankara'daydı sanki. Sevgili Hacer'in olağanüstü gayreti ve çabası Erhan'a ömür kattı. Ama yetmedi.

Erken sabah ziyaretlerimin birinde, 501 numarada üç kadın, Erhan'ın rutin vücut temizliğini yapıyordu. Biri, cefakâr eşi Hacer, diğerleri hemşire ve temizlik görevlisi. Bir süredir yatağa bağımlı olan Erhan, sessizce ve tepkisizce yapılanları izleyerek yatağında yatıyordu. Kapıda durdum ve biraz bekledim. Sonra fark etti beni ve bakiştık bir süre...

"Ah kardeşim!" dedim içimden, "Yan yana yürüdüğümüz, sarhoş olup ağladığımız, kucaklaşıp coştüğümüz; uykulu, uykusuz, hiç bitmeyecek zannettiğimiz, gençliğimiz, gecelerimiz..."

Bir hinlik geldi aklıma. Yatağın yanına gelerek, "Tamam birader," dedim ve sırtarak devam ettim: "Evet, böyle bir hayalimizi hatırlıyorum. Etrafımızda kadınlar olacaktı. Onlar fır döneceklerdi. Biz yan gelip yatacaktık. Keyif keka. Ama sanki bu değildi." İnce, kararmış dudaklarını güçsüzce açıp, gülümsedi.

Birkaç gün sonra da kaybettik...

A. Erhan, her şeyden önce benim dostum ve kardeşimdi; ona dair tarafsız olamam. Ama bütün objektifliğimle söyleyebilirim ki, dünyanın en iyi şairlerinden biriydi. Hayatı da şiiri gibiydi ve hep yazdığı gibi yaşadı.

Acil önündeki mutat cenaze törenine dönelim. Şöyle dedim orada:

“Namık Kemal’in bir dizesi geliyor aklıma: Bâis-i şekvâ bize hüzn-i umûmidir Kemâl, kendi derdi gönlümün billah gelmez yâdına.”

“Bizim şikâyet etmemizin sebebi içinde bulunduğumuz hüzn atmosferidir, gönlümün derdinden bahsetmek asla aklıma gelmez” diyor Namık Kemal.

Evet... Erhan tam da böyleydi işte. Sisin içinde kaybolmuş bir fener gibi, dünya derdinin içinde kaybolmuş biriydi. Öylesine kaybolmuştu ki kendi silüetini dahi seçemez olmuştuk.

Erhan yerini, yazdığı şiirlerle belli ediyordu. Kısacık ömür denizinde bir deniz feneri gibi ses verdi hep. Kaybolmuş, yitip gitmiş vücuduna, ancak çıkardığı iniltilerden, yani şiirlerinden ulaşabilirdiniz. Dünyanın en içten, en yakıcı, en sade ve pürüzsüz şiirleriydi bunlar. Bulduğunuzda kaybolan ve yeniden bir başka sisin içinden, yeni iniltiler çıkaran bir deniz feneriydi Erhan.

J. Steinbeck’in *Bitmeyen Kavga*’sında roman kahramanı, ölen yoldaşını toplanan kalabalığın önünde şu cümleyle uğurlar ve bu kitabın son cümlesidir:

“O, kendisi için hiçbir şey istemedi yoldaşlar, hiçbir şey istemedi!”

Ahmet Erhan, bu dünyada, kendisi için hiçbir şey istemeden yaşadı ve öylece öldü. Ben şahidim.

Ot dergisi, Eylül 2013

Ahmet Erhan'ı 4 Ağustos 2013 yılında uzun süredir tedavi gördüğü ve kurucusu olduğum hastanenin bir odasında kaybettim. 501 no'lu oda onun kederiyle yazılmış bir yazıdır.